
Na osnovu člana 36. Poslovnika o radu Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika, Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika, na 4. sjednici održanoj od 03. do 09. septembra 2002. godine, donijela je slijedeće

K R I T E R I J E
za proglašenje dobara nacionalnim spomenicima

I

Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika vrši proglašenje dobra nacionalnim spomenikom na osnovu kriterija, zasnovanih na predmetu pravne zaštite, obuhvatu i vrijednosti svakog dobra:

I. PREDMET PRAVNE ZAŠTITE

A) POKRETNO NASLIJEĐE (POJEDINAČNO ILI U ZBIRKAMA), PREMA SLJEDEĆOJ KLASIFIKACIJI:

- mali predmeti (pokućstvo, odjevni predmeti, radni pribor, alati, rukotvorine, itd.)
- slike,
- knjige,
- skulpture,
- fragmenti građevina,
- natpisi, itd.

B) NEPOKRETNO KULTURNO NASLIJEĐE:

1. Historijske građevine i spomenici

- stambene,
- vjerske,
- školske,
- administrativne,
- javne,
- trgovačke,
- infrastrukturne,
- vojne,
- grobljanske,
- poljoprivredne,
- industrijske, itd

2. Graditeljske cjeline (koje ili formiraju kompleks određene namjene ili su aglomeracija nastala kao rezultat kontinuiranog građenja u historijskom području

- stambene,
- vjerske,
- školske,
- administrativne,
- javne,
- trgovačke,
- infrastrukturne,
- vojne,
- grobljanske,
- poljoprivredne,
- industrijske, itd

3. Područja

- gradsko,
- seosko,
- arheološko,
- historijsko,
- industrijsko,
- kulturni pejzaž,
- prirodno područje vezano za neki obred ili tradiciju,
- prirodno-naučno,
- miješano.

II. VRIJEDNOST

A. Vremensko određenje

(dobra nastala od prahistorije do 1960. godine)

B. Historijska vrijednost

(veza građevine, cjeline ili područja sa historijskom ličnošću ili značajnim događajem u historiji)

C. Umjetnička i estetska vrijednost

- i. Kvalitet obrade,
- ii. Kvalitet materijala,
- iii. Proporcije,
- iv. Kompozicija,
- v. Vrijednost detalja,
- vi. Vrijednost konstrukcije.

D. Čitljivost (dokumentarna, naučna, obrazovna vrijednost)

- i. Materijalno svjedočanstvo o manje poznatim historijskim razdobljima,
- ii. Svjedočanstvo o historijskim mijenama,
- iii. Djelo značajnog umjetnika ili graditelja,
- iv. Svjedočanstvo o određenom tipu, stilu ili regionalnom maniru,
- v. Svjedočanstvo o tipičnom načinu života u određenom razdoblju.

E. Simbolička vrijednost

- i. Ontološka vrijednost,
- ii. Sakralna vrijednost,
- iii. Tradicionalna vrijednost,
- iv. Vezanost za rituale ili obrede,
- v. Značaj za identitet skupine ljudi.

F. Ambijentalna vrijednost

- i. Odnos oblika prema ostalim dijelovima cjeline,
- ii. Značenje u strukturi i slici grada,
- iii. Objekat ili skupina objekata je dio cjeline ili područja.

G. Izvornost

- i. Oblik i dizajn,

- ii. Materijal i sadržaj,
- iii. Namjena i upotreba,
- iv. Tradicija i tehnike,
- v. Položaj i smještaj u prostoru,
- vi. Duh i osjećanja,
- vii. Drugi unutarnji i vanjski činitelji.

H. Jedinstvenost i reprezentativnost

- i. Jedinstven ili rijedak primjerak određenog tipa ili stila,
- ii. Vrhunsko umjetničko ili arhitektonsko djelo,
- iii. Djelo vrhunskog umjetnika ili graditelja.

I. Cjelovitost (cjeline, područja, zbirke)

- i. Fizička cjelovitost (kompaktnost),
- ii. Homogenost,
- iii. Zaokruženost (kompletnost),
- iv. Nenarušenost stanja.

Za proglašenje dobra nacionalnim spomenikom posebno nisu relevantni imovinski i politički kriteriji.

II

Ovi kriteriji objaviće se u «Službenom glasniku BiH» i službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Broj: 01-203/02
03.septembra 2002. godine
S a r a j e v o

Predsjedavajući Komisije

Dubravko Lovrenović